

Měkká síla USAID

9.3.2025 - Ondřej Vašíček | Svobodní

Faktickým zničením USAID přišly Spojené státy o tzv. „soft power“, tedy o měkké nástroje, jak nepřímo ovlivňovat dění v cizích státech. Udělal Donald Trump chybu, které bude litovat?

Měkké nástroje obecně znamenají nepřímé ovlivňování bez využití silových složek nebo přímého a otevřeného nátlaku. Jedná se o více či méně skrytou podporu těch „správných“ politiků, neziskových organizací nebo novinářů, zejména financemi pod záminkou nějaké humanitární nebo lidskoprávní aktivity. V případě USAID se konkrétně jedná o hodnoty jako antibělošství, potlačení maskulinity, LGBT+, feminismus, neřízenou migraci, klimaalarmismus a podobně.

USAID zároveň vynakládá prostředky na potlačování a omezování nežádoucích politiků, politických stran, názorů a narativů prostřednictvím jejich dehonestace ve spřátelených médiích nebo omezením financí od spřátelených (infiltrovaných a neziskovkami ovlivňovaných) korporací např. z reklamy, případně diskriminací v poskytování služeb (debanking) apod.

Měkká síla (soft power) je tedy efektivní nástroj, jakým USAID manipuluje určitý stát nebo mezinárodní organizaci k tomu, aby se chovaly podle USAID zájmů. Je nástrojem, jak nepřímo ovládat cizí státy, jak zajistit, aby tyto státy jednaly víc v zájmu ovlivňujícího subjektu. Často je totiž levnější i účinnější cizí stát podmanit měkkými nástroji než jej vojensky ovládnout nebo díky vojenskému vlivu dosazovat do vedení států nějaké loutky. USAID toto opravdu dělala – byla tedy onou měkkou silou.

USAID ovšem nebyla vlivovou organizací USA jako takových, sloužila americkým demokratům a z menší části neokon republikánům. Současná americká vláda nemá žádný užitek z propagace progresivismu, ale chce podporovat svobodu slova, konzervativní hodnoty, kapitalismus a křesťanství, které jsou úhlavními nepřáteli a opakem toho, co USAID přes neziskové organizace prosazovala.

Ve světě soft power nejde ani tak o hodnoty, jako spíš o to, kdo vládne a jak je dotyčný ochotným spojencem. USAID podporovala strany a politiky, kteří jsou nepřátelští vůči Donaldu Trumpovi jako různé variace na Stranu zelených a piráty, Labour Party, německou SPD a podobné. Strany a politiky k Donaldu Trumpovi přátelské se naopak snažila potlačit, izolovat a redukovat: polskou PiS, německou AfD, britskou Reform UK nebo naše SPD, Svobodné a Tea Party. Zároveň se USAID dařilo na stranu levicového křídla demokratů přetáhnout dříve pravicové strany: například britské konzervativce, německou CDU nebo českou ODS. Ovlivněné vlády potom kopírovaly politiku amerických demokratů a přijímaly kroky, které byly pro americké demokraty a jejich zájmové skupiny výhodné. Nic z toho Donald Trump nejen nepotřebuje, ale často jde proti svým vlastním zájmům a zájmům svých spolupracovníků.

Z pohledu amerických demokratů a všech, kdo jim fandí, je rušení USAID opravdu ztráta vlivové složky, ztráta měkké síly, která ovlivňovala svět k jejich obrazu. Není to ale ztráta vlivu USA jako takových, je to ztráta vlivu amerického progresivismu, progresivistických hodnot a zájmových skupin kolem amerických demokratů.

Donald Trump a MAGA republikáni dozajista najdou cesty a způsoby, jak měkkou sílu a svoje zájmy na cizí země uplatňovat také. Nicméně USAID byla z jejich pohledu netransformovatelná, a tedy pro

vlastní účely nepoužitelná. Její zrušení je nejen logické, ale z pohledu MAGA USA naprosto správné. Jejím zrušením Donald Trump nejenže o nic pozitivního nepřijde, naopak tím omezí vliv svých nepřátel, a ještě u toho ušetří peníze amerických daňových poplatníků.

<https://svobodni.cz/novinky/mekka-sila-usaid>